

[Chr. R. Christensen.]

anses for egnet til opretholdelse som en bæredygtig driftsenhed. Det er jo velklingende ord, men noget uklare. Hvad er „en bæredygtig driftsenhed“? Vil det sige, at man vil godkende statslån til sammenlægning af landbrugsejendomme med 5 ha + 5 ha? Vil det sige, at man måske endda ligefrem vil favorisere dem, eller vil man bidrage til en virkelig rationalisering, således at man undgår gentagelse af de fejlinvesteringer, vi har haft så mange af siden krigen, fejlinvesteringer, som har kostet penge, og som har kostet kræfter i mange henseender? Jeg håber, vi under udvalgsbehandlingen kan få hele dette problem nærmere afklaret, og jeg kan på mit partis vegne anbefale en velvillig udvalgsbehandling, men må samtidig forbeholde mig, at de synspunkter, jeg her har gjort gældende, imødekommes.

Må jeg endelig angående forslaget om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet sige, at jeg ved denne lejlighed ikke skal komme ind på rimeligheden af denne lovs videreførelse, men kun konstatere, at man også her foreslår jordrentesystemet afviklet, og også dette kan jeg hilse med tilfredshed.

Skytte: Hvad man ikke når af arbejde den ene dag, må man normalt tage fat på den næste, og det er jo det, der sker med disse fire lovforslag. De blev ikke færdigbehandlet i sidste samling, altså må vi nu til at behandle dem igen.

Der er her givet udtryk for beklagelse over, at de ikke blev færdigbehandlet. I stedet for at deltage i denne beklagelse, udtaler jeg ønsket om, at udsættelsen måtte bidrage til, at vi kunne opnå enighed om disse fire lovforslag; for sandheden er jo den, at når forslagene ikke blev færdigbehandlet, skyldes det dels det rent saglige, at man ikke har kulegravet dem tilstrækkeligt, men dels også — og det synes jeg ikke der er nogen grund til at skjule — at der på intet tidspunkt i udvalget har været et flertal for de fremsatte lovforslag som helhed — på intet tidspunkt. Det fremgår i øvrigt også af debatten her, at sådan forholder det sig, og det, der så bliver afgørende for forslagernes skæbne, er, om vi i den kom-

mende vinter kan forhandle os frem til, at der i hvert fald står et flertal bag dem.

Hvis det skal blive tilfældet, tror jeg ikke, vi kan undgå forandringer og slet ikke tilføjelser, og i den forbindelse vil jeg med det samme udtrykke min glæde over, at der nu er skred i forslagene om finansieringsmuligheder — dem skal jeg i øvrigt ikke komme stærkt ind på her. Jeg kan tilslutte mig meget af det, hr. Carl Petersen sagde om kvalifikationerne for at opnå lån. Det gælder dog her som andetsteds, at vi ikke skal lave bestemmelserne og reglerne så stive, at vi ikke kan praktisere dem til hverdag; men ellers synes jeg, at hovedlinjen i det, hr. Carl Petersen sagde, er rigtig. Hvad angår udtrykket „dagens rente“ holder jeg dog på, at når man siger „dagens rente“, behøver det ikke at være dagens højeste rente, og derfor tror jeg nok, at 2 pct. over det, der er foreslået, i alle tilfælde vil være for højt; jeg for min del kan for så vidt godt tilslutte mig den rentesats, jeg forstår vil blive foreslået. Det er ikke det, vi behandler her, men det kan vi jo vende tilbage til.

Det samme gælder spørgsmålet om, hvor højt oppe i brugsstørrelserne der skal ydes lån til sin tid. Det er jo noget, der behandles her som en ændring til det ene af lovforslagene, hvori man simpelt hen foreslår lån op til sammenlægningsgrænsen. Hvad det angår, vil jeg for min del afvente og se, hvilken sammenlægningsgrænse der bliver gældende, når forslagene er færdige. Jeg tvivler på, at det bliver den foreslåede, og jeg vil gerne tilføje: der er intet aktuelt behov for denne høje sammenlægningsgrænse. Det kan ses alene deraf, at under de nugældende love, hvor højeste sammenlægningsgrænse jo er 15 ha af bedste jord, har vi ifølge statistikken i fjor nedlagt over 4.000 landbrug. Jeg tror i og for sig, det er et tilstrækkeligt antal; bliver vi ved med det, kommer der i hvert fald en dag, da jeg tror, mange vil holde igen og sige: nu går det for vidt med nedlægningerne. Jeg føler mig altså overbevist om, at der intet aktuelt behov er for de høje grænser, men det er da noget af det, vi er parat til at forhandle om.

Fremfor betydningen af et absolut tal, når det drejer sig om sammenlægning, vil